

Gaar udtalte en Sammenligning mellem Skuespillet og det daglige Brød, idet han kom med den gamle Sætning, at Folket forlangte Brød og Skuespil. Det er da Skade, at kun saa faa Andel i den Herlighed, Staten koster saa mange Tusinde Kr. paa aarlig. Uden for Kjøbenhavn er det nemlig vist kun et lille Procenttal af den danske Befolkning, der har Lejlighed til at nyde den Kunst, der bliver præsteret paa det kongelige Teater. Man maatte altsaa antage, at det staar meget daarlig til med Aandslivet ude i den store Befolkning paa Landet i Modsætning til den i Byerne. Man skulde tro, at da de Mennesker, der ere her inde i Kjøbenhavn, særlig nyde godt af disse Ofre, maatte de have et Aandsliv, der stod paa et meget højere Stade end Landboernes, og at Sæderne og Moralen her stode særlig højt. Jeg tror ikke, at man behøver at opholde sig ret længe i Kjøbenhavn for at komme til Klarhed over disse Forhold. Jeg antager, at de fleste Medlemmer af denne Sal saa nogenlunde ere paa det rene med, hvorledes Udviklingen i den Retning er gaaet i den store By. Og om Folkets Krav paa Brød og Skuespil tror jeg, det maa siges, at dette Krav i hvert Fald ikke lyder fra den store Del af Landbefolkningen. Der stille vi Fordringerne en lille Smule højere baade til det legemlige og til det aandelige Livs Ernæring. Hvis vi ikke gjorde det, vilde begge Dele snart udslukkes. Vi kunne ikke nøjes med en Ernæring af ikke lodigere Beskaffenhed end Brød for det legemlige Livs og Skuespil for det aandelige Livs Vedkommende. For Kjøbhabererne kan dette maaske passe, især hvis man i Stedet for Skuespil sætte Forlystelser og Variétéer. Derved tror jeg, man kom Sandheden lidt nærmere, og det vil vist ikke være vanskeligt at vise mange Eksempler paa, at det sidste forlanges paa det førstes Bekostning, at Hensynet til Forlystelserne mange Gange gaar forud for Hensynet til Brødet til Familiens Ernæring. Saa stort er i de store Byer og særlig i Kjøbenhavn Kravet til Forlystelser og Variétéforestillinger, hvad det ærede Medlem for Kjøbenhavns 13de Valgkreds ganske rigtig betegnede som Gøgl og Sjov, at de Steder, hvor dette drives, Aften efter Aften kunne samle Tusinder af Mennesker. Der samles de i tætte Skarer for at nyde de Goder, som udstrømme derfra. Jeg vil i Forbindelse dermed sige, at jeg ikke ret godt forstaar den højtærede Ministers Stilling til alt dette. Jeg synes, det er en noget utidig Flothed af den

højtærede Minister, naar han giver Tilladelser og Bevillinger til at drive Variétéer og alle disse Forlystelsesanstalter. Jeg tror, at hvis man vil arbejde for at højne og fremme virkeligt Aandsliv i Landet, gør man det ikke ved over en lav Sko at give disse mange havareerede Eksistenser Tilladelse til at pumpe Folks Penge og byde dem Gøgl og alt andet end forældende Føde i Stedet. Det er ogsaa, synes jeg, et daarligt Bevis paa den store Betydning, som det nationale Skuespil har i den store By, at netop disse mange Steder kunde samle saa mange Tusinder af Mennesker den ene Aften efter den anden og navnlig ogsaa mange, som i Sandhed havde andet og bedre at bruge deres Penge til end at øse dem ud der. Kunde man virkelig ved Vedtagelsen af det her foreliggende Forslag eller dem, vi i Gaar behandlede, være med til at fremme det sunde Aandsliv og dæmme op for den Strøm af Usundhed — for at bruge et mildt Udtryk — der fra Variétéerne med deres Letfærdighed og Gøgl strømmer ud over Folket, kunde jeg gaa med til at bringe nogle af de store pekuniære Ofre, som forlanges. Men jeg tror, det vilde være spildt. Jeg mener, at der allerede er ofret alt for store Tilskud af Skatteyderne til dette Formaal, og det er derfor heller ikke saa urimeligt, at den store Del af Befolkningen synes, det er temmelig flot, at vi skulde betale ca. 1,000 Kr. for hver Aften, man her i Kjøbenhavn har Lejlighed til at gaa i det kongelige Teater. Man kan derfor ogsaa godt forstaa, at der fra de store Provinsbyer stilles Fordringer om at faa Del i denne Guldstrøm. Uagtet disse Fordringer, som vi maatte vide fra tidligere Dages Erfaringer, have fundet Tilslutning her i dette Ting baade fra Venstres Side og fra Socialdemokraternes Side — hvis man kan tro Bladene, have ærede Medlemmer ogsaa uden for denne Sal givet Byerne Anledning til at vente, at de kunde faa et saadant Tilskud — tror jeg dog, at Folketinget vil være fornuftigt nok til ikke at gaa med til slige Bevillinger, fordi vi vistnok maa indrømme, at den store Masse af Skatteydere have Fordring paa at faa Pengene anvendt til noget nyttigere og bedre end de Ting, der her er Tale om. Det glædede mig derfor ogsaa at høre, at det ærede Medlem for Ringkøbing (J. C. Christensen) udtalte sig imod de store Planer og Projekter, som de foreliggende Lovforslag føre med sig, og for den Tanke, at vi skulde overlade det kongelige Teater til Privatdrift. Jeg synes, det vilde være